

Det at blive mor er for rigtig mange piger og unge kvinder en selvfølgelig del af de forventninger, forestillinger og forhåbninger, der er til voksenlivet. Rent evolutionært vil man sågar kunne sige, at det er meningen med voksenlivet. Forventningerne til det kommende moderskab bygger på oplevelser og fortællinger fra omgivelserne, hvor det selvfølgelig og heldigvis er fødselsfortællinger fra det 'normale' moderskab til det 'normale' barn, der dominerer. Men hvad sker der, hvis forventningerne ikke harmonerer med virkeligheden, og det 'normale' moderskab afløses af at blive mor til et barn med handicap? I bogen *Mor forfra* har Trine Hestbæk og Bodil Tvede netop samlet en række anderledes fødselsfortællinger om de praktiske og følelsesmæssige forandringsprocesser, der sættes i gang, når barnet viser sig at være eller blive et andet end ventet. Her har 16 modige mødre til et eller flere børn med handicap åbent og ærligt fortalt deres historie. Ind imellem historierne gøres ophold ved en række begreber, der hver især har relevans for temaer på tværs af de 16 fortællinger. I bogens afsluttende kapitel beskriver psykolog Lotte Munkholm Højfeldt, med baggrund i egen praksiserfaring samt foreliggende teori og forskning, hvad det indebærer at blive forældre til et barn med handicap.

Da Hestbæk selv blev gravid og ventede både sit første og sit andet barn, læste hun med stor interesse bøger med fødselsfortællinger, der gav et indblik i, hvor forskellige fødsler og det at blive mor kan opleves – mor til 'normale' børn vel og mærket. Da hun senere erfarede, at hendes andet barn ikke placerede sig inden for gennemsnittet eller 'normalen', oplevede hun at blive mor forfra. Efterfølgende gjorde Hestbæk sig overvejelser omkring, hvordan andre mødre til handicappede børn mon oplevede at blive mor til et barn, der var anderledes. Hun identificerede et behov for at samle en række fødselsfortællinger fra andre mødre, der også var blevet mor til et barn med handicap. På den ene side med et ønske om at give mødre i samme situation en mulighed for at spejle sig i forskelligheden og genkendeligheden, men også for at give et indblik til familie og pårørende, der står på sidelinjen og kigger ind samt fagfolk, der skal rådgive, vejlede eller behandle forældre og børn.

Bogens 16 fortællinger er meget forskellige; børnene fødes med eller udvikler forskellige handicaps, mødrenes reaktioner og håndtering af moderskabet varierer, ligesom fortællestil og fokus i de 16 fortællinger også er varierende. Hestbæk og Tvede har netop ønsket denne åbne og mangfoldige tilgang til emnet dels for at give plads til individuelle og autentiske oplevelser og dels for at repræsentere den forskellighed, der selvsagt også må være inden for denne målgruppe. Med Hestbæk og Tvedes åbne tilgang tillades endvidere uensurerede, rå og ærlige fortællinger. Bogens ærinde er derimod ikke nødvendigvis at indgyde håb, ligesom der heller ikke er tale om en klassisk selvhjælpsbog med fremtidsorienteret og problemløsningsforkuseret råd og vejledning.

Min oplevelse ved gennemlæsning af bogen er, at den 'holder, hvad den lover'. Som fagperson får jeg via de 16 fortællinger netop et indblik i, hvordan det kan opleves at blive mor til et barn med handicap. På samme tid tilføjer det afsluttende teoretiske kapitel en god ramme at forstå nogle af reaktionsmønstrene og forandringsprocesserne beskrevet i de 16 fortællinger ud fra en psykologisk vinkel. Jeg oplever derimod ikke, at begrebsdefinitionerne imellem de 16 fortællinger bidrager med noget nævneværdigt, og for mig bliver disse ophold unødigt fyldt. Hestbæk og Tvede er i bogens forord klare i mælet omkring, hvad bogen kan (og ikke kan) bidrage med samt bogens begrænsninger. Fx nævnes det, at bogen udelukkende har fokus på moderskabet, hvilket udelader perspektiver fra faderskabet. Dette er formentligt i overensstemmelse med anden litteratur med fødselsfortællinger, men ikke desto mindre synes det ærgerligt, at fædrenes stemme helt udelades. Som tidligere nævnt har bogen iflg. Hestbæk og Tvede heller ikke til formål at yde råd og vejledning eller at indgyde håb. Netop denne kombination gør, at man indimellem efterlades med en følelse af modløshed og særligt i forhold til mødet med det offentlige system. Denne modløshed afspejler nok på fin vis mødrenes egne følelser og oplevelser, men jeg kan her savne nogle erfaringsbaserede råd eller 'tips' mhp. et potentielt mere konstruktivt samarbejde med systemet. Alt i alt er *Mor forfra* en let læst og spændende bog om moderskabet til et barn med handicap, der endvidere udfylder et hul i litteraturen med fødselsfortællinger.

Af Amalie Dalgaard Nielsen, cand.psych. og aut. psykolog